

ת"פ 22609/10/16 - מדינת ישראל נגד דוד בלחסן

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"פ 22609-10-16 מדינת ישראל נ' בלחסן(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד
לוס

המאשימה

נגד

דוד בלחסן (עציר) - הובא וע"י עו"ד עידן
שני

הנאשם

גזר דין

כתב-האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, שגובש בהסדר דיוני, בביצוע עבירות של **"יצור, הכנה והפקה לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג - 1973 [להלן: "פקודת הסמים"], ובגניבה בנסיבות מיוחדות לפי סעיף 384 א(א)א(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 [להלן: "חוק העונשין"]**, וזאת בטרם שלב הסיכומים ולאחר שנשמעו כל עדי התביעה ועדות הנאשם.

2. על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן, התגורר הנאשם במשק בבעלות משפחתו ברחוב הפרחים בניצני עוז (להלן: "המשק").

בחודש מאי 2015 או בסמוך לכך, פנה הנאשם ל"חממות באקה, אחים מסארווה בע"מ" (להלן: "האחים מסארווה") לצורך הקמת שתי חממות, בשטח של 3.8 דונם, ועבור הקמתם שילם הנאשם לאחים מסארווה ₪ 212,000 במזומן. החממות שימשו את הנאשם כמשתלה חוקית במשך כשנה, אז הוסבו החממות לגידול קנאביס (להלן: "המשתלות").

לאחר הקמת המשתלות, לצורך גידול הסם, עבדו במשתלות תמורת תשלום מתניה גונן, יעקב קינן, עמיר חדד, גל ביטון, יותם אונגר ועובדים נוספים שזהותם אינה ידועה [להלן: "העובדים"]. במסגרת עבודתם במשתלות, לנו העובדים במתחם מגורים שיועד לכך במשק ומצוי בקרבת מקום למשתלות.

לשם הפעלת המשתלות חוברו החממות לרשת החשמל דרך ארון החשמל בבית אימו של הנאשם המצוי במשק, באמצעות כבל חשמל לא מוסדר ("פיראטי"), באופן שעקף את מונה החשמל מבלי שיהיה תשלום עבור חיבור זה או עבור צריכת החשמל העתידית של המשתלות, והכל בידיעתו של הנאשם.

במשתלות הורכב ציוד כדלקמן: 4 מכשירי לחות, 6 מכשירי שטיפה חשמליים, שני מזגנים מיני מרכזיים, 158 מנורות 600 וואט, 7 וונטות, 2 משאבות חשמליות, 6 משאבות מים, משאבת אוויר, 9 מאווררים, מערכות השקיה וחומרי דישון, כאשר סך שווי כל הציוד עמד על 313,580 ₪.

בסמוך לאחר מכן, צוידו המשתלות בזרעי קנאביס, חומרי דישון, אדניות ואמצעים רבים לצורך גידול הסם. במסגרת עבודתם במשתלות ניהלו העובדים יומן עבודה שתיעד את פעילותם במשתלה - בין היתר, שתילת הסם, קצב גידולו ועוד. הנאשם והעובדים גידלו והפיקו את הסמים במשתלות, במשך כארבעה חודשים ועד ליום 27.9.16 (להלן: "התקופה").

במהלך התקופה נגנב חשמל מחברת החשמל בעלות משוערת של כ- 100,000 ₪.

במעשים אלו, **גידול והפיקו הנאשם והעובדים במשתלות, סם מסוג קנאביס בכמות כוללת של 3.4 טון ששווי בשוק מוערך בלמעלה מ- 180 מיליון ₪.**

תסקיר שירות המבחן

3. במסגרת ההסדר, נשלח הנאשם לקבלת תסקיר ממנו למדתי כי הנאשם כבן 46, גרוש ואב ל- 4 ילדים בגילאים 3-18, סיים 12 שנות לימוד, שירת שירות צבאי מלא ולדבריו נפצע לפני מספר שנים בתאונת דרכים במהלך שירות מילואים. לאורך השנים עבד כעצמאי בתכנון והקמת גינות וניהל משתלות, ביניהן אלו המצוינות בכתב האישום.

אביו של הנאשם, אשר לאורך חייו ניהל משק חקלאי ורפת במושב ניצני עוז, נפטר לפני מספר שנים ממחלת הסרטן בגיל 74. אמו של הנאשם, כבת 70, סובלת מבעיות בריאות משמעותיות ומתגוררת במשק בסמיכות לביתו של הנאשם. לאורך השנים התקיימה תלות רגשית וכלכלית הדדית בין הנאשם לבין הוריו. הנאשם התגורר לאורך השנים בבית שבנה במשק המשפחתי.

לחובת הנאשם הרשעה קודמת בגין ביצוע עבירה של איומים כלפי בת זוג משנת 2010, אז הוטל עליו מאסר מותנה וצו מבחן למשך שנה, והוא עבר טיפול קבוצתי בהצלחה. מהיכרות של השירות עם הנאשם בהליך הפלילי הקודם עלה, כי הנאשם התנהג בקשר הזוגי עם גרושתו בהתאם לתפיסותיו הפטריארכליות, ובמהלך תהליך הגירושין פעל באופן כוחני תוך קושי להפריד בין צרכיו לצרכי ילדיו, בניגוד להמלצות גורמי טיפול בדבר טובת הילדים. עם זאת, לאחר שהשלים עם תהליך הפרידה, גילה יכולת להתמודד עם ויתורים למען רווחת ילדיו וכיבד את הסדרי הראייה שסוכמו.

שלושת ילדיו הגדולים הם מנישואיו הראשונים, כאשר בתו בת ה-18 ובנו בן ה-10 מתגוררים עם גרושתו, והוא תיאר מעורבות אינטנסיבית בחייהם. בנו בן ה-15 סובל ממצב נפשי מורכב כשתפקודו בחיי היומיום בעייתי, ועל-

פי החלטת בית-משפט לענייני משפחה התגורר עמו עד מעצרו. לנאשם בת נוספת כבת 3, שנולדה מקשר זוגי אחר, ואם בתו הצעירה, גרושה ואם לילדים ופנסיונרית של משטרת ישראל, התגוררה בנפרד בשוב סמוך לו. הנאשם תיאר את הקשר עם כל ילדיו כקרוב ומשמעותי.

בשלב של הכנת תסקיר המעצר תיאר הנאשם, כי לאחר שנים של תפקוד תקין והצלחה כלכלית, בשנת 2008 חלה ירידה בהכנסותיו והוא התקשה לכלכל את צעדיו, צבר חובות לבנק וכן לשוק האפור. בתקופה זו היה נתון ללחצים ומתחים, לרבות במישור הזוגי, שבאו לידי ביטוי, למשל, בביצוע עבירת אלימות כלפי גרושתו. בהמשך הוכרז כפושט רגל ובני משפחתו התגייסו לסייע לו כלכלית. לבסוף הצליח להשתקם מבחינה כלכלית לאחר שמכר את חלקו במשק והחזיר חובות. בתקופה זו התגרש, ובסמוך לכך הכיר את בת זוגו האחרונה ואם בתו הקטנה. במהלך השנתיים טרם מעצרו שב לעסקי הגינון, תפקד באופן יציב ונורמטיבי והצליח בתחום עיסוקו.

בפער לכך מסר, כי שוב חזר וצבר חובות, בתחילה נעזר בתמיכת בת הזוג ובני משפחה, אולם כשהתקשה לעמוד בחובות, פנה לגורמים שוליים אליהם חש מחויב ונענה בהמשך לדרישותיהם. הנאשם תיאר את חששותיו ודאגה מפני האפשרות שיפגעו בו.

בשלב זה, התרשם שירות המבחן מפער בין האופן בו הציג את תפקודו התקין, היציב והאחראי בתחום המשפחתי, לבין הסתבכותו בתחום התעסוקתי והכספי, כשבלט שהנאשם תופס את התנהגותו השולית ככזו שנכפתה עליו, נוכח היעדר חלופה אחרת להתמודדות עם קשייו הכלכליים. עוד התקבל הרושם, שהנאשם "מתקשה לבחון פתרונות מוסדרים, חוקיים ומקובלים, כשבאופן נוקשה מחזיק בעמדה מטשטשת דפוסים ובחירות עברייניות שלו" (עמ' 3 לתסקיר מיום 9.4.18). להערכת השירות, הנאשם חשף התנהלות מתמשכת שאופיינה בהסתרה ומניפולטיביות כלפי בני משפחתו, בהם לא ראה גורמי תמיכה והכוונה במשבר הכלכלי החוזר עמו התמודד.

יחד עם זאת, שירות המבחן התרשם, כי המעצר והחשיפה להיקף וחומרת התנהגותו השולית בפני בני המשפחה וסביבתו, היוו עבורו גורם משברי.

בפגישה עמו לצורך גיבוש התסקיר לעונש, הנאשם חזר על השתלשלות אירועי חייו והנסיבות שהובילו אותו לביצוע העבירה. בהתייחס לקשריו עם גורמים שוליים, תיאר כי באותה עת היה בקשר עם אחר שהיווה עבורו כמעין "יועץ דתי ורוחני" שהציע לו למסור את השטח במשק לידי צוות עבודה, כשתפקידו לדאוג להלין ולהאכיל את העובדים, הדגיש כי אינו מכיר אותם וכי נענה להצעת מקורבו בשל הלחץ שחוה בעקבות חובותיו. הנאשם מסר, כי היה ער לכך שמדובר במעשה עברייני, אולם לא היה מעורב בהסבת החממות לגידול הקנאביס, ולא היה ער לכמות הרבה של הסם והערכת שוויו. הנאשם הדגיש כי היה ממוקד בחובותיו, ולא נתן דעתו לחומרה ולהשלכות התנהגותו העבריינית כלפיו וכלפי בני ממשפחתו, במיוחד כשהובטח לו סכום נכבד.

ממסמך שהתקבל מהעו"ס המטפלת בעניינו במסגרת שב"ס תיארה, כי מדובר בעציר אשר משמש כתומך לאסירי השגחה ועושה תפקידו באופן משביע רצון. עוד עולה, כי בחודש אוגוסט 2017 במסגרת תפקידו כתומך, הציל את חייו של האסיר עליו השגיח בעת שניסה להתאבד. בנוסף, השתתף בקבוצת מיומנות ותמיכה נפשית במצבי משבר ומצוקה, בסיומה קיבל תעודה, וכן משתתף בסדנאות של מכון אדלר. הנאשם מביע מוטיבציה

להשתלב בטיפול ובמידה ויידון למאסר, תיבחן תכנית טיפול המותאמת למצבו. העו"ס התרשמה, כי הנאשם מביע חרטה על מעורבותו בפלילים.

הנאשם תיאר, כי המעצר טראומתי עבורו, אך לצד זאת עבר תהליכים שהפכו את שהותו במעצר לאתגר ולחיזוק כוחותיו, ובמיוחד תפקידו כתומך באגף לעצורים המצויים במשבר, כשהוא מחויב לו ומבצע אותו באופן רציני ומסור.

שירות המבחן התרשם, כי למרות שהנאשם מציג את כישלונותיו העסקיים כנקודתיים, הרי שלמעשה קיימים אצלו קשיי התארגנות והתנהלות בולטים, אותם מנסה להסתיר ולטשטש. כחלק מהבעייתיות המתוארת הוא התקשה להיעזר בגורמי תמיכה וייתכן והחזיק בתפיסות בעייתיות ולא רציונליות שיצליח להתמודד עם חובותיו בכוחות עצמו. ביצוע העבירה מצביע על ההתדרדרות המשמעותית שחלה במצבו באותה עת, ושירות המבחן מעריך כי תחושות של אומניפוטנטיות ועיוותי חשיבה היוו את הבסיס לפתרון בדרך שולית שתביא לסיום המשבר הכלכלי בו היה שרוי, מבלי שנתן דעתו למידת הנזק שגורם לעצמו ולמשפחתו.

כגורמי סיכון נבחנו חומרת העבירות והעובדה, כי לאורך שנים התקשה להתמודד עם קשייו באופן מותאם ולהציב לעצמו גבולות פנימיים. שירות המבחן מעריך, כי קיימים אצל הנאשם מאפייני התנהגות עברייניים, בהם דפוסי התנהגות המאופיינים בהסתרה ומניפולטיביות לאורך השנים, כשדפוס זה קשור לעובדה שהוא נוטה לפעול באופן עצמאי מבלי שיעזר בגורמי תמיכה. טרם מעצרו היה מעורב עמוקות בחברה שולית והתנהלותו אופיינה בתחכום, מבלי שנתן דעתו להשלכות התנהגותו על קרוביו.

בבחינת גורמי הסיכון לשיקום, צוין כי אלו מצומצמים וקשורים בעיקר לתפקודו בקרב משפחתו, כשהוא שומר על קשר קרוב ומעורב בחיי ילדיו. במהלך מעצרו חל שינוי ראשוני בהתייחסותו למצבו, כשהוא מכיר ברמה ראשונית בקיומה של בעייתיות בהתנהלות שהביאה לפגיעה בקרובים לו.

לנוכח ההתרשמות לפיה הנאשם מצמצם ממידת מעורבותו ונוהג בהסתרה באשר לדפוסיו השוליים שהביאו אותו לביצוע העבירות, שירות המבחן לא בא בהמלצה שיקומית. עם זאת צוין, כי במידה ויידון למאסר ממושך, יש לקוות כי ינצל את תקופת מאסרו להיעזר בגורמי הטיפול בשב"ס.

ראיות לעונש

ראיות מטעם התביעה

4. ב"כ המאשימה הגיש, בהסכמה, כחלק מההסדר הדיוני, מסמך מחטיבת המודיעין - מחלקת מחקר במשטרת ישראל, באשר לתופעת גידול מריחואנה בשיטת indoor (ע/1). מהמסמך עולה, שגידול מריחואנה בתנאי מעבדה indoor בשנים האחרונות לתופעה עולמית נפוצה, מגמה שנצפתה גם בישראל, כשמשנת 2006 זוהתה עלייה בשיעור גידול מריחואנה בשיטה זו. מדובר בתופעה רווחת שאינה ייחודית לקבוצה מסוימת באוכלוסייה ונפוצה גם בקרב ציבור נורמטיבי. עוד צוין, שברוב המקרים, מריחואנה הגדלה בשיטה האמורה, היא בעלת ריכוז גבוה של חומר פעיל THC, ועל כן נחשבת

למשובחת. עסקין בעסק המניב רווחים כלכליים לצד השקעה וסיכון/חשיפה נמוכים יחסית. שיעורי השימוש הגבוהים בסם זה מדאיגים נוכח ממצאי מחקרים לפיהם, עישון קנאביס מהווה עבירת שער לשימוש בסמים שונים ולביצוע עבירות נוספות.

5. גליון רישום פלילי של הנאשם (ע/2) מעלה, כי לחובתו הרשעה קודמת אחת בעבירת איומים משנת 2013 (שנסיבותיה פורטו בתסקיר), והוא נדון בבית-משפט השלום בכפר סבא למאסר על-תנאי ולצו מבחן.

6. הוגש כתב האישום המתוקן וגזר-הדין בת"פ (מחוזי מרכז) 22626-10-16, הוא התיק המקביל שהתנהל בעניינם של המכונים "העובדים" (ע/3; להלן: "התיק המקביל"). בגזר-הדין מיום 8.1.18, כיבד בית-המשפט (כב' השופטת ברנט) את הסדר הטיעון שהוצג בעניינם של ארבעה נאשמים (כשנאשם 5 לא התייצב לדיון). על כל אחד מהנאשמים הוטל קנס מוסכם בסך 40000 ₪, ובנוסף, על נאשם 1, מתניה גונן, הושת עונש מאסר בפועל בן 30 חודשים והופעל מאסר על תנאי בן 5 חודשים לריצוי בחופף; על נאשם 2, יעקב קינן, הושת מאסר בפועל בן 28 חודשים; על נאשם 3, עמיר חדד, הושת מאסר בפועל בן 32 חודשים והופעל מאסר על תנאי בן 6 חודשים לריצוי בחופף; על נאשם 4, גל ביטון, הושת מאסר בפועל בן 28 חודשים, כשהוא צירף תיק נוסף והורשע בעבירה של החזקת סכין, בגינו נדון לחודש מאסר בפועל לריצוי בחופף.

מפרוטוקול הדיון עולה, כי הנאשמים הפקידו סך של 40000 ₪ כתנאי להסדר, וב"כ המאשימה הסביר, כי הסדר טיעון נרקם על בסיס גישת המאשימה לפיה חלקם של "העובדים" היה שולי, הם היו שכירים פשוטים, וקיומו של קושי ראייתי מסוים לגבי חלק מהנתונים.

בהמשך, אעמוד על פרטי כתב-האישום המתוקן שהוגש בעניינם של "העובדים".

ראיות מטעם ההגנה

7. ב"כ הנאשם הגיש אסופת מסמכים (ס/1) בדבר מצבם הרפואי של אם הנאשם ובנו. באסופה זו מצוי גם מכתב מבנו הקטין של הנאשם, בו הוא מתאר את קשייו הרבים על רקע מעצרו של אביו, את הקשר האמיץ ביניהם ואת תקוותו שאביו ישוב אליו במהרה. מכתב שצורף מהמועצה האזורית לב השרון מיום 26.4.17 מעיד על המעורבות של רשויות הרווחה בעניינו של הבן הקטין באשר למקום משמורתו.

8. חוות דעת שב"ס מיום 18.2.18, ממנה עולה כי הנאשם משמש כאסיר תומך סיעודי, ובמסגרת תפקידו זה, הציל את חייו של אסיר שניסה להתאבד. הנאשם מתואר על-ידי שב"ס כעציר עם התנהגות למופת, בעל קווים נורמטיביים לחלוטין, כשעורך חוות-הדעת - מנהל אגף בכלא רימונים, מדגיש כי הוא מאחל לנאשם בהצלחה ונמצא למענו לכל בקשה או עזרה.

טיעוני הצדדים

9. ב"כ המאשימה טען באשר להיקף האדיר של תופעת המעבדות לגידול קנאביס, כשהכינוי "מעבדה" מביא לידי ביטוי את העובדה שמדובר בגידול מתוכנן ומוקפד, תוך שימוש בציוד רב, והשקעה ניכרת של ידע ומשאבים. נפיצות התופעה באה לידי ביטוי גם בריבוי כתבי-האישום המוגשים לבתי-המשפט השונים ונדונים בהם מדי יום. ב"כ המאשימה היפנה לחוות-הדעת שהוגשה (ע/1) ולכך שמצוין בה, כי המחיר עבור התוצרת עומד על 50,000 עד 70,000 ₪ לקילוגרם.

לטענתו, קיים יחס ישיר בין גודל המעבדה והענישה הראויה, כאשר עבירות של גידול קנאביס במעבדה מחייבות ציוד רב, השקעה כספית, תחכום ותכנון מוקדם. העונש במעבדות נגזר מכמות האביזרים, מהיקף הציוד, מכמות השתילים ומשקלם. ברמה הכלכלית, יש עלויות גבוהות יותר של מים, חשמל, רכישה שוטפת של דשן ושל מוצרים נלווים, כאשר בנוסף, לא די בידע ספציפי לגידול הקנאביס, אלא נדרש ידע אגרונומי כיצד לטפל בגידולים בסדר גודל המתואר. ועוד: ככל שהמעבדה גדולה יותר נדרשים קשרים עברייניים ברמה גבוהה יותר, ובהתאם, העונש חייב לעמוד ביחס ישר לכל הפרמטרים הללו ולמאמץ האדיר המושקע במעבדה מן הסוג שניהל הנאשם.

בעניינו של הנאשם, נתפסו במעבדה כ- 4,000 שתילים ושקי גידול באדניות ובעציצים, כששווי של הציוד עומד על למעלה מ-300,000 ₪. מבחינת כוח האדם, פעלו הנאשם וחמישה פועלים נוספים. ב"כ המאשימה היפנה בעיקר לסרטונים ולתמונות של המעבדה המתעדים את הפינוי של המעבדה וניתן לראות באופן בלתי אמצעי את השטח הגדול והכמות העצומה של הסם שנתפסה. כן היפנה לעדויות של השוטרים אשר תיארו את הגודל החריג של המעבדה - ובאומדן של כשני אצטדיוני כדורגל.

לטענת ב"כ המאשימה, המדובר במעבדה הגדולה ביותר שנתפסה בישראל, ועד היום טרם נדון מקרה בהיקף דומה בבתי-המשפט השונים. לאחרונה הוגשו תיקים לגבי מעבדות בהיקף של 200 ו- 600 ק"ג, אשר טרם הסתיימו, כאשר במקרה שלפנינו מדובר במעבדה של 3.4 טון, פי 17 מהמעבדה השנייה הכי גדולה שנדונה בבית המשפט בישראל. עוד הדגיש, שכמות הסם שנתפסה בתיק זה גבוהה יותר מכל הקנאביס שנתפס בישראל במהלך כל שנת 2013 או בכל שנת 2014.

ב"כ המאשימה ביקש לדחות את הטיעון הנוגע לכך שהמדובר בסם קל, אשר השימוש בו מותר בארצות מסוימות וטען, כי החזקת הסמים אינה חוקית - קל וחומר לגבי גידול מוקפד ומושקע שלהם, ואין מקום להקל בעניינם של מי שמפעיל מעבדה לשם רווח.

אלמלא תפיסת השתילים, סם איכותי היה מופץ לאזורים גיאוגרפיים שונים, ולכך יש להוסיף את המימד של גניבת חשמל והחיבורים הלא חוקיים על הסכנות הנובעות מכך והפגיעה בכלכלה.

ב"כ המאשימה עתר לעשות שימוש באמור בסעיף 40 ז' לחוק העונשין, ולקבוע עונש גבוה בתוך המתחם לצורך הרתעת הרבים, כשכאמור המדובר בעבירה המצויה במעמד של מכת מדינה.

ב"כ המאשימה ביקש להתחשב עוד במשאבים האדירים שהמשטרה נאלצה להקצות לצורך תפיסת המעבדה, כאשר עדים שונים העידו באשר לכוח האדם העצום שנדרש לצורך התפיסה. מעבר לכך, כל הסמים שנתפסו הצריכו חשיבה לוגיסטית ואמצעים לאחסון.

בהקשר לחלקו היחסי של הנאשם, טען כי הוסכם בעניינם של "העובדים", כי שהו במקום שבועיים או שלושה, וכי נאשמים 1 - 4, בעלי עבר פלילי, נדונו למאסרים בני 28 - 32 חודשי מאסר בפועל (והוסיף, כי נאשם 5 נדון לעונש מאסר בפועל מוסכם בן 17 חודשים, בין השאר לאור קביעת בית-המשפט העליון בערר כי אין די בתשתית הראייתית הקיימת לגביו).

לגישתו, העונשים שנגזרו על הפועלים אינם יכולים לשמש נקודת עוגן לגבי הענישה הראויה לנאשם, שכן קיים הבדל מהותי בין פועלים פשוטים שעבדו בתפעול המעבדה תמורת שכר, לעומת הנאשם אשר סיפק את החממות, האיסכורית ואת החדר בו התגוררו הפועלים, כשאספקת אכסניה בגודל העצום כמתואר מבססת את הייחודיות בתיק זה. הדגיש בנוסף, שאין כל ראייה לכך שהפועלים קיבלו מאומה מעבר לשכר. הנאשם השאיר רושם ברור, כי לא מסר את האמת בנוגע לכל הכסף שקיבל או אמור היה לקבל והבהיר, כי היה לו אינטרס כלכלי ממשי בהצלחת הגידול (כפי שהסביר בעדותו בעמוד 99 לפרוטוקול).

בכל מקרה, הנאשם הוא למצער במעמד של שותף עם האחרים, כשגם אם תתקבל גרסתו לפיה אחרים הם שיזמו את הפעילות, הביאו ידע, ציוד וגייסו פועלים, הרי שהוא בעל השליטה בשטח אדיר, סיפק חממות מוכנות, ציוד חקלאי - והכל בכסות של משק לגיטימי ונורמטיבי בחזיתו. בניגוד לפועלים, הנאשם היווה חוליה בלתי אֵין במעמדו זה.

לשאלת בית-המשפט הבהיר, כי המאשימה מוכנה לקבל את גרסת הנאשם לפיה המדובר בתקופה של 3 חודשים ומחצה - מחודש יוני ועד אמצע ספטמבר. לעומת זאת, התעוררו קשיים ראייתיים באשר למשך שהותם של הפועלים במקום.

באשר ליכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה, הפנה לעדותו של הנאשם, במהלכה מסר כי קיבל הצעה, התלבט לגביה, וכעבור חודש וחצי החליט לקבלה, כך שמדובר בהחלטה שהתקבלה על-ידי הנאשם בכבוד ראש, כקיצור דרך לתשלום חובותיו.

באשר לתסקיר טען, כי ישנן נקודות העומדות לחובתו ולזכותו, והדגיש את תפקודו יוצא הדופן במעצר. אין מחלוקת, כי עונש מאסר יפגע פגיעה קשה בנאשם ובמשפחתו, אך אין מקום לתת משקל של ממש לטיעון זה על רקע נסיבות ביצוע העבירות, כאשר הנאשם הכניס לבית שגר בו עם בנו ואימו סמים ועבריינים וניצל את בית אימו לצורך גניבת חשמל.

הזכיר, כי הודאתו של הנאשם באה בתום שמיעת הראיות.

בטיעון בעל-פה הצהיר ב"כ המאשימה, כי אינו מתכוון לטעון למתחם עונש הולם והסביר, שבנסיבות תיק זה, לאור ההיקף האדיר של הפעילות והסם שנתפס, אין מנוס אלא להתייחס לעונש המירבי הנקוב לצד העבירה -

20 שנים - כנקודת מוצא, ולאחר מכן לשקול את כל הנסיבות לזכותו ולחובתו של הנאשם ואת הצורך בהרתעת הרבים, גם על רקע השלכות הרוחב שתהיה לענישה בתיק דנן על הענישה בתיקי מעבדה אחרים שמתנהלים.

באשר לקנס טען, כי קיימת חשיבות בענישה כלכלית בעבירות סמים שבבסיסן בצע כסף, כאשר בנוסף הנאשם גנב חשמל בסכומים גבוהים. טען, כי הנאשם מסר גרסה עמומה באשר לסכומי הכסף שאמור היה לקבל, אך גם לפי גרסתו הנוכחית קיבל 40000 ₪ ואמור היה לקבל 400,000 ₪ נוספים. לגישתו, הקנס אינו נגזרת של רווח שהתקבל, אלא מושפע גם משווי הסם שנתפס והמשאבים שהושקעו, ובהתחשב בהוראות סעיף 32 לפקודת הסמים ובהודאת הנאשם בשווי המוערך של הסמים, הרי שסכום הקנס המירבי בתיק זה עומד על 900 מיליון ₪. בסופו של הדיון, עתר להשתתף קנס על סך 10 מיליון ₪.

10. ביום 30.4.18 הגיש ב"כ המאשימה עדכון לעמדתו העונשית, ועתר למתחם ענישה שנע בין 8 - 12 שנות מאסר, תוך שהדגיש שוב את הכמות החריגה של הסם, תפקודו של הנאשם באירוע ואת פסקי-הדין שהגיש. הוסיף, כי יש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל המצוי באמצע המתחם. כן עתר להפחתת הקנס בהתאם, להשתתף מאסר על תנאי ופסילת רשיון נהיגה.

11. ב"כ הנאשם עתר לדחות את כל טיעוני ב"כ המאשימה, שכן אימוצם יגרום עיוות דין לנאשם.

הזכיר, שהנאשם נתפס בביתו, בשטח שבבעלות בני משפחתו ביום 27.9.16, ונלקח יחד עם אנשים רבים נוספים (יותר מחמישה) למעצר. בחקירה הראשונה של הנאשם, לקח אחריות על מעשים מעבר למה שיוחס לו בסופו של יום, ויש בכך כדי לשפוך אור על מיהות העושה. הנאשם הודה בתחילה שהעסיק אחרים, העובדים מסרו שהנאשם העסיק אותם, ובסופו של יום המדינה כרתה הסדר טיעון עם העובדים על רקע קיומם של קשיים ראייתיים. הסניגור הרחיב באשר לתשתית הראייתית הקיימת בעניינם של העובדים וחזר והדגיש, כי המדינה פעלה בצורה שערורייתית, כאשר פיצול בין כתבי האישום הביא לכך שנוצרה מציאות מעוותת העולה בטיעוני ב"כ המאשימה.

לשיטתו, הנאשם אכן לא מצוי באותה דרגת חומרה עם העובדים - אלא חומרת מעשיו היא פחותה מהם, ובכל מקרה יש לגזור עליו עונש נמוך מזה שהושת על "העובדים".

טען, כי יש ליתן משקל של ממש למצוקה בה הנאשם היה נתון, כאשר לבסוף האמת שלו התגלתה בכתב-האישום המתוקן, ועל כן שמיעת הראיות לא היתה לשווא. במהלך שמיעת הראיות עלתה הסוגיה של משקל הסם, אשר התבסס על אומדן של אנשי מז"פ, ובנוסף הוכח שהנאשם לא ניהל את "העובדים".

הסניגור העלה טענה של "אכיפה בררנית" ולפיה, מדובר במקרה יחיד שבו בעל החממות ו/או בעל האנגר ו/או בעל דירה עומד לדין, כאשר בדרך-כלל המדינה מעמידה לדין את המגדלים בלבד. טען

שחלקו של הנאשם הוא אך ורק במתן האכסניה, ומבחינה משפטית סיפק את האמצעי לביצוע הפשע. לנאשם אין את הידע הדרוש לגידול הסמים, הוא לא הקים את המקום, לא נתן ולא השקיע כספים. על כן, החלטת בית-המשפט באשר למיקומו של הנאשם במדרג, כמי שנתן אכסניה במודע, היא תקדימית.

הסניגור הדגיש, כי פיצול הדיון בין שני מותבים הביא לתוצאה אבסורדית, שכן בתיק המקביל הורשעו הנאשמים בכתב אישום מקורי שלא תוקן, חמור בהרבה מכתב האישום שתוקן בעניינו של הנאשם. כך, למשל, הוכח ששטח החממות עומד על 3.8 דונם ולא 7 דונם, כפי שצוין בכתב-האישום המקורי של הנאשם ובכתב-האישום בו הורשעו "העובדים". כמות הסם בו הורשע הנאשם עומד על 3.4 טון ששוויו המוערך עומד על 180 מיליון ₪, כאשר בתיק המקביל הורשעו האחרים בגידול 5.5 טון בשווי מוערך של 350 מיליון ₪. בתיק המקביל הוטל על "העובדים" קנס מוסכם בסך של 40,000 ₪, ובעניינו של הנאשם עותרת המאשימה לקנס בסך 10 מיליון ₪ - והכל כשעסקין במי שהם מבצעים בצוותא ושותפים.

הסניגור היפנה לכך, שבתיק המקביל ב"כ המאשימה לא הציג את המתחם הראוי, כפי שנדרש כשמוצג הסדר, וגם בעניינו של הנאשם נמנע הפרקליט בתחילה מלעתור למתחם ענישה. לגישתו, העונשים שהוטלו על האחרים מהווים נתון מרכזי לקביעת עונשו של הנאשם, ולא ייתכן שב"כ המאשימה ישמיע עתירות עונשיות קוטביות בגין שני כתבי-אישום המוגשים על אותו אירוע.

לטענתו, התנהלות התביעה בתיק זה מבססת טענה נוספת שעניינה הגנה מן הצדק שראוי לה שתשפיע על העונש שיוטל על הנאשם, והגיש פסיקה לתמיכה בטענותיו. לטעמו, קיימת חובה על בית-המשפט לבחון את המסכת הראייתית גם בעניינם של האחרים על-מנת שניתן יהיה לבסס את המסקנה, כי לא קיימים כל קשיים ראייתיים בעניינם של האחרים המצדיקים הסדר טיעון כה מקל.

עוד טען הסניגור כלפי התנהלות המדינה, כי למשטרה היה מידע מחודש יולי 2016 אודות גידול סמים במקום (כפי שמופיע בעמ' 88 לפרוטוקול); חרף האמור, התפיסה התבצעה 3 חודשים לאחר מכן, כך שהשתילים צמחו, משקל התפיסה גדל, והתנהלות זו מעוררת חוסר נוחות ואפליה בינו לבין מגדלים אחרים אשר נתפסים באופן מיידי.

הסניגור טען, כי הפגיעה בערך המוגן אינה גבוהה, שכן קיימת כיום הכרה בקנאביס כענף חקלאי, והסם נתפס בטרם נמכר או הופץ.

באשר לתכנון שקדם לביצוע העבירה טען, שכתב-האישום אינו מייחס לנאשם עבירה של קשירת קשר,

בניגוד לתיקים אחרים. לא הובאה ראייה לכך שהנאשם היה שותף לתכנון של גידול הסם, וגם אם היה שותף במתחם, הוא לא לקח חלק בתכנון.

באשר לחלקו היחסי של הנאשם הוכח, שהנאשם פעל על רקע מצוקה כלכלית אליה נקלע, ודינו של חקלאי כושל שנכנס למצוקה כלכלית אמיתית, אינו כדינו של עבריין המונע מבצע כסף.

בבחינת הנסיבות של ביצוע העבירה, חזר והדגיש, כי הנאשם הוא שנתן את האכסניה, ואין משמעות לגודל השטח שמסר. לשיטתו, אין הבדל בין שטח של 3.5 דונם לשתי קומות בבית, שכן ייתכן וקיים פוטנציאל נזק זהה. העובדה שמדובר בחממות אינה יכולה להוות נסיבה לחומרה, כשקיימים מקרים בהם נתפסו 7000 שתילים עם פוטנציאל של 70 טון. עוד הזכיר, כי הנאשם לא השקיע כסף במעבדה, ועל כן אינו בבחינת מי שהקים אותה ומצוי במעלה מדרג החומרה. האחרים הם שהקימו את המקום, הם בעלי הידע, כולם בעלי עבר פלילי, ולשיטתו "עובדים" אלו הם החוליה בלעדיה אין ופעילות חמורה יותר מזו של הנאשם. לעומתם, הנאשם יצא מן התמונה לאחר שסיפק את האכסניה, ולשיטתו, הנאשם הוא שנוצל על-ידי האחרים, כפי שגם עולה מההתנהלות השונה בפני כל אחד מהמותבים.

באשר למתחם הענישה היפנה לפסיקה וטען בנוסף, כי העונש שהוטל על האחרים מהווה נקודת עוגן. לשיטתו, יש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל קצר יותר מהאחרים על רקע פעילותו, המצויה במדרג חומרה נמוך; בנוסף, ה"עובדים" הם בעלי עבר פלילי, אשר לא עברו שיקום ולא לקחו אחריות על מעשיהם בחקירה, כפי שעשה הנאשם. לכן, מסקנתו היא, כי האחרים מצויים ברף העליון של מתחם הענישה, ומקומו של הנאשם בתחתיתו. ממכלול הנתונים של האחרים והפסיקה טען הסניגור למתחם ענישה שנע בין 8 - 30 חודשי מאסר בפועל. בכל מקרה, אין להטיל על הנאשם עונש חמור מזה שהוטל על האחרים.

הסניגור היפנה לדברי הנאשם בפני שירות המבחן, ללקיחת האחריות עוד בשלב החקירה ולמצבו ומצב הקרובים לו, כפי שעולה מהמסמכים שהוגשו. המדובר באדם שמעך, ובמי שיש ליתן משקל של ממש לנסיבותיו המשפחתיות. הזכיר, כי בנו שוהה באומנה אצל סבתו, חזר ותיאר את המצוקה האמיתית אליה נקלע, ואת תפקודו המופתי במעצר. עוד טען, כי הנאשם שילם את החוב לחברת החשמל, למרות שהוא רק סיפק את האכסניה ולא לקח חלק בהתקנת כבלי החשמל או בגניבת החשמל.

לסיכום טען הסניגור כי הנאשם מצוי במעצר 19 חודשים, כשזוהי תקופה ארוכה מתקופת המאסר הראויה, ועל כן עתר לשחרר את מרשו לאלתר ולהסתפק בתקופת מאסר זו.

12. הסניגור ביקש את תגובת המדינה לטענת ההגנה מן הצדק שהעלה, וזו הגיעה בכתב יחד עם העדכון לעמדה העונשית. ב"כ הפרקליטות חזר והסביר את ההבדלים בין הנאשם לבין האחרים, כפי שעלה בטיעונים לעונש בעל-פה. לשיטתו, מתחם הענישה העדכני נותן ביטוי לפער הראוי בין הנאשם לבין "העובדים".

עוד טען, כי אין מקום שבהליך הנוכחי תהיה התייחסות לתשתית הראייתית בעניינם של "העובדים", שכן אימוץ גישת ההגנה לעניין זה פירושו מתן הכרעת-דין לגבי האחרים מבלי שנוהל הליך שמיעת ראיות חרף קיומו של הסדר טיעון.

ב"כ המאשימה ביקש לדחות את טענות ההגנה באשר לאפליית הנאשם ולאכיפה בררנית, כאשר חלק מהמסכת הראייתית המוסכמת כללה את הסדר הטיעון של האחרים והבהרות ב"כ המאשימה לגבי, כפי שאלו מופיעים בפרוטוקול הדיון בטרם מתן גזר-הדין בתיק המקביל. עוד הזכיר, כי לצורך העמדה לדיון של בעל הנכס, יש לבדוק ראיות הקשורות הן ליסוד העובדתי, הן ליסוד הנפשי; במקרה שבו לא מוכחת מודעות של בעל נכס לכך שהוקמה מעבדת קנאביס, לא יוגש כתב-אישום כנגד הבעלים - אך אין מחלוקת כי לא כך הם פני הדברים בעניינו של הנאשם.

עוד טען, כי במהלך שמיעת הראיות לא עלו כל טענות לגבי השיהוי בתפיסה, ואין די בהעלאת הטענה בלבד כדי שיהיה בה כדי להשפיע על ענישת הנאשם. פעילות המשטרה בעקבות ידיעה מודיעינית היא מורכבת ומתחשבת בשיקולים שונים שלא ניתן לפרטם במלואם, ונוגעים, בין היתר, לשאלת בטחון מקור המידע. הדגיש, כי במהלך הזמן שחלף בין מסירת הידיעה לבין התפיסה, הנאשם בחר להמשיך ולעבור את העבירה ואין לו להלין אלא על עצמו. הנאשם הודה בגידול סם לאורך שלושה חודשים וחצי, וההגנה לא הביאה כל מומחה או חוות דעת שיעידו על קצב גידול הסם במהלך התקופה שבין מסירת הידיעה ועד לתפיסה.

13. הסניגור הגיש ביום 6.5.18 תגובה כתובה לעמדת התובע ולמעשה טען כי העמדה המתוקנת של המדינה אך מחזקת את טענתו בדבר ההתנהלות הקלוקלת של המדינה, ולא ניתן כל הסבר לבסיס להסדר הטיעון שנערך עם "העובדים".

14. בדברו לבית-המשפט, מסר הנאשם בבכי, כי הוא ביצע טעות מוסרית, ערכית וחינוכית גדולה, ועשה טעות קשה מאוד.

ביום 2.5.18 הגיש הנאשם מכתב ובו התייחס לסוגיות שעלו באריכות על-ידי סניגורו, וכן הרחיב באשר לתפקודו כאסיר תומך.

דיון והכרעה

15. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש

להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במסגרת מתווה זה, אתיחס גם לסוגיות שהעלתה ההגנה בהקשר של אכיפה בררנית וטענה של הגנה מהצדק.

16. הנאשם במעשיו פגע בערך המוגן שעניינו הגנה על שלום הציבור ובריאותו מפני נגע הסמים, הגורם להרס החברה ופרטיות. הנסיבות החריגות של כתב-האישום, ככל שאלו נוגעות לשטח מפעל הגידול, כמות הסם העצומה שנתפסה ושווי המוערך של הסם - נסיבות שאין להן תקדים בפסיקה הקיימת - מבססות פגיעה בעוצמה גבוהה ביותר בערך המוגן. פוטנציאל הנזק שקיים במעשי הנאשם הוא אדיר נוכח כמות הסם שנתפסה במשקל של 3.4 טון, אשר היה מביא למהפך ולהצפה של ממש בשוק הסמים לו היה מופץ; מן הצד השני, בפועל הסמים נתפסו בטרם הגיעו למפיצים או למשתמשי קצה, עובדה הממתנת את הפגיעה בערך המוגן.

הפסיקה הביעה עמדתה באשר למקומו "הערכי" של המגדל בשרשרת הפצת הסם:

"גידול סמים לשיטתנו כמוהו, מבחינת החומרה, כסחר והפצת סמים. לא זו בלבד, אלא שבהינתן המציאות הנוכחית שבה גידול הסמים הפך להיות מכת מדינה יש להילחם בו בחומרה כאשר הביטוי לכך יהיה בהרמת רף הענישה. המגדלים והמפיצים מצויים באותו מקום עצמו מבינה ערכית ומעשית גם יחד. שניהם גורמים לכך שכמות סם מוצאת דרכה לשוק הסמים הרווי ממילא. הגידול, הסחר והיבוא, תהא הדרך לכניסתו לשוק של הסם אשר תהא - המכורים לסמים עושים בעזרתו צעד נוסף במדרון הסמים ומי שאינו מכור עדיין, יכול ויעשה את הצעד הראשון והקריטי בדרך להתמכרות לסם. הפגיעה בערך המוגן היא אותה פגיעה. ספציפית באשר למעבדות סמים: לצערנו, שוב ושוב אנו נתקלים במקרים כדוגמת המקרה הנוכחי, הגם שהתיק הנוכחי חריג הן בהיקף הסם שנתפס והן בתכנון ובהשקעה..." (עפ"ג (מחוזי ת"א) 46738-09-14 מדינת ישראל נגד צקבאשווילי [31.12.14]).

הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות והתייחסות לטענה של "אכיפה בררנית"

17. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין יודגש שוב, כי המדובר בכתב-אישום חריג בחומרתו מבחינת שטח הגידול, היקף הציוד שנתפס, המשאבים שהושקעו תוך גניבת חשמל, ובעיקר הכמות העצומה של הסם שנתפס ושווי המוערך.

18. קיים מימד מובהק של תכנון במעשי הנאשם, שהוא חקלאי במקצועו, אשר איפשר הסבת חממות שהקים בשטח של 3.8 דונם, ששימשו אותו כמשתלה חוקית במשך כשנה, לחממות לגידול קנאביס. כחלק ממעשיו המתוכננים של הנאשם, הוא סיפק את האכסניה ל"עובדים" בגידול הקנאביס בדמות המשתלות עצמן, סיפק להם מקום לינה במשק בסמוך למשתלות, ובידיעתו נוצל בית אימו, המצוי במשק, לבניית מערכת חשמל פיראטית עוקפת כדי להימנע מתשלום עבור צריכת החשמל של המשתלות. כחלק מהתכנון, הורכב במשתלות ציוד רב ויקר ערך שפורט בכתב-האישום, לרבות ציוד של

כלים, אמצעי חשמל, והובאו זרעים, חומרי דישון ואמצעים רבים לצורך גידול הסם.

19. מאחורי מפעל הגידול עומד מניע של בצע כסף, ככל הנראה על רקע קיומם של חובות (כך לטענת הנאשם), ואין לקבל את טענת ההגנה כאילו דמותו של "החקלאי הכושל" הביאה לכך שהנאשם פעל במצב שבו לא היה לו כל מוצא אחר, כנסיבה לקולא. כפי שהנאשם תיאר בעדותו (בעמ' 91), הוא התלבט אם לקבל עצתו של גורם עלום ומסתורי במשך כחודש וחצי, אך לבסוף קיבל החלטה מושכלת לפנות לפעילות פלילית כדי לפתור את מצוקתו הכלכלית חלף פנייה לאפיקים לגיטימיים. לפי עדות הנאשם עצמו, אמור היה לקבל סכום של 200,000 - 400,000 ₪ (בנוסף למקדמה שקיבל על סך 40,000 ₪) אם המיזם היה מגיע לשלב שבו היה "מצליח", כך שהיה לו אינטרס כלכלי ברור בהצלחתו (ראו עדות הנאשם עמ' 99 - 100).

20. במסגרת נסיבות ביצוע העבירות, ראוי לחזור על הנתונים המספריים המפורטים בכתב-האישום המתוקן בו הודה הנאשם: הנאשם ו"העובדים" גידלו והפיקו סם מסוג קנאביס בכמות כוללת של **3.4 טון**, ששווי בשוק מוערך בלמעלה מ - **180 מיליון ₪**, במשתלות שהוקמו בחממות בשטח של **3.8 דונם**. סך שווי הציוד שהורכב במשתלות עמד על 313,580 ₪, במהלך התקופה נגנב חשמל בעלות משוערת של כ - 100,000 ₪, כשתקופת הגידול התפרשה על פני כשלושה חודשים וחצי.

21. ניתן ללמוד על הגודל העצום של המשתלות מהסרטונים והתמונות שהוגשו (ת/103, ת/104 ו - ת/112) ומעדותיו שנשמעו. סנ"צ רן בטאט, קצין אח"מ מרחב שרון תיאר בעדותו את הלוגיסטיקה המורכבת שהצריכה התפיסה ופירוק החממות (ראו עדותו בישיבת יום 6.11.17). בנוסף, תיאר כי: **"...זה פשוט משהו שלא נתקלתי בעבר, שורות ושורות שהולכים מאות מטרים של שיחים, ממש כמו וייטנאם..."** (עמ' 73 שורות 18 - 19). ראש המעבדה האנליטית במז"פ ובודקת בכירה הגיעו באופן חריג למדי לזירת החממות בשל כמות הסם "הפנטסטית", במטרה לנסות ולפשט את תהליכי הבדיקה של המוצגים (ראו עדותו של סנ"צ אודי וולף בישיבת יום 6.11.17, עמ' 53).

22. המחלוקת העיקרית בין ב"כ הצדדים היא באשר לחלקו היחסי של הנאשם בפרשה, כמשמעותו בסעיף 40ט"א(2) לחוק העונשין.

במקרה ייחודי זה שוכנעתי, כי יש לקבל את גישת ב"כ המאשימה ולקבוע, כי חלקו של הנאשם באירוע הוא גדול וחמור יותר מזה של "העובדים". אני רואה לנכון להדגיש, כי אין בקביעה זו כדי להשליך על מקרים אחרים, כשהנסיבות הספציפיות של כתב-האישום דנן מבססות את המדרג הגבוה של הנאשם מבין המעורבים הידועים למאשימה.

אליבא דנאשם עצמו, הוא פעל בעצת גורם מסתורי, וסיפק בית גידול עצום במימדיו בדמות משתלה חוקית שהוסבה ביועין לחממות לגידול קנאביס כמיזם עסקי ממניע כלכלי. ברי כי ביכולת אכסניה זו, המתפרשת על-פני מספר דונמים, כדי להוות בית גידול לכמות עצומה של סם, כפי שאכן אירע. אכסניה

זו ייחודית לא רק מבחינת שטחה, אלא גם מעצם העובדה שעיסוקו של הנאשם כחקלאי במשק משפחתי, סיפקה כסות נורמטיבית למפעל הפלילי. מעבר לחממות עצמן, הנאשם סיפק מקום לינה נוח ל"עובדים", בסמוך לחממות, ובנוסף, נעשה שימוש בבית אימו לגנוב חשמל לצרכי הגידול הפלילי, בידיעתו.

אני מוכנה לאמץ את גישת ההגנה כי "העובדים" היו בעלי עבר פלילי ולהם היה הידע הנדרש בתחום, שככתב-האישום המתוקן משקף, בנוסף, כי הנאשם הוא לא זה שהעסיק אותם וסיפק את הציד; חרף האמור, היותו בעל השליטה על הנכס האדיר, הכולל חממות מוכנות לגידול תחת המעטה הנורמטיבי שסיפק, אכן מבסס את מעמדו כחוליה בלתי-אין בפרשה זו.

23. לכך יש להוסיף, כי בסופו של יום הנאשם הורשע לפי הודאתו כמי שהיה מבצע בצוואת ושותף לגידול, כך שמני ובי, דינה של טענת ההגנה בדבר "אכיפה בררנית" להידחות.

אעיר מעבר לצורך לעניין זה, כי עיון במאגרי פסיקה מעלה, כי אכן לא קיימים מקרים רבים בעניינם של בעלי דירות או האנגרים או נכס כלשהו, שהשכירו את נכסיהם למגדלי סמים והועמדו לדין. ואכן, שיטה נפוצה בתיקי המעבדות היא, כי אחד הנאשמים פועל למציאת נכס מתאים, מעמיד פנים כשוכר תמים כחלק מהמזימה העבריינית, וללא ידיעתו של בעל הנכס מוקמת במקום מעבדה לגידול סמים.

לעומת זאת, בעניינו של הנאשם, על-פי כתב-האישום המתוקן, המשתלה הוסבה לחממות לגידול קנאביס, הנאשם סיפק את האכסניה האידיאלית לגידול האסור, והודה במודעות למעשיהם של "העובדים", וכמבצע בצוואת לגידול של הכמות העצומה של הסם ולגניבת החשמל.

ואכן, עיון בפסיקה מעלה כי באותם מקרים ספורים, בהם ניתן היה להוכיח קיומם של היסודות העובדתיים והנפשיים של עבירת הגידול בקרב בעל הנכס, אלו הועמדו לדין (ראו, למשל: רע"פ 6869/17 פילברג נגד מדינת ישראל [11.9.17] ע"פ 8988/16 בן סימון נגד מדינת ישראל [8.3.17]; להלן: "עניין בן סימון") ואת ת"פ (מחוזי מרכז) 47795-02-15 מדינת ישראל נגד עאמר [29.12.15]), שכן, ברי כי אין כל סיבה להעניק לבעל נכס כזה "חסינות" מפני העמדה לדין.

מדיניות הענישה וקביעת מתחם עונש הולם

24. המסר הברור היוצא מבתי-המשפט הוא, כי לאור נפישות התופעה, בעבירות סמים חמורות מוטלים בדרך כלל עונשי מאסר מוחשיים לריצוי מאחורי סורג ובריה, על כל אחת מחוליות שרשרת יבוא והפצת הסם, גם כשמדובר בנאשמים נעדרי עבר פלילי.

ראו, למשל, בע"פ (מחוזי חיפה) 42358-10-14 גיא נ' מדינת ישראל [18.2.15]:

"דומה שמעבדות הסם הפכו למכת מדינה. נראה שהקלות שבגידול הסם, הביטחון היחסי באי

חשיפת העבירה כאשר מדובר בפעילות בתוך תחומי הבית והפוטנציאל הגלום בה, משמשים קרקע נוחה להפיכתה לנפוצה. נפיצות העבירה מחייבת אמירה ברורה ונורמטיבית של בתי משפט העוסקים בתחום זה."

25. בע"פ 170/07 **ליאור מטיס נגד מדינת ישראל** [19.11.07] עמד בית המשפט העליון על העדר אבחנה של ממש בין סמים המכונים "קלים", דוגמת הקנאביס בכמויות גדולות, לבין אלו המוגדרים כ"קשים", מקום בו מדובר בתופעה פוגענית שהשלכותיה הרסניות באשר היא:

"אכן הסם שמדובר בו בתיק הנוכחי הוא קנאביס שמוגדר כ"סם קל". לרוע המזל, סמים קלים מהווים לעיתים קרובות את יריית הפתיחה להתמכרות לסמים קשים יותר שלא לדבר על כך שגם בשימוש בהם עצמם טמונה סכנה..."

וכן:

"המאבק בהפצת הסמים כולל גם הפצתם של סמים קלים יחסית, דוגמת הקנאביס; ולמיותר יהיה לחזור ולהזכיר את המעבר הקל - והטבעי - מצריכתם של סמים קלים לכבדים יותר." (ע"פ 407/97 אמויאל נ' מדינת ישראל [15.4.97]).

26. מתחם העונש ההולם בתיקים מהסוג דנן נקבע על-פי המאפיינים הייחודיים לאירוע, ובמיוחד בהתייחס לאופן הקמת המעבדה, אבזורה של המעבדה, שטחה, היקף הייצור, כמות השתילים, משקל הסם ושווי המוערך, וקיומה של עבריינות נלווית כדוגמת גניבת חשמל (ראו, למשל, ברע"פ 4512/15 **הרוש נגד מדינת ישראל** [6.7.15] בפסקה 8).

27. אלא, שכפי שצוין על-ידי ב"כ המאשימה, אין תקדים לכמות הסם שנתפסה בתיק דנן בהיבט של משקל הסם ושווי המוערך. עיון בפסיקה שהוגשה על-ידי ב"כ הצדדים ובפסיקה נוספת מעלה, כי גזרי-הדין שניתנו עד היום בבתי-המשפט השונים מתייחסים לתפיסות של קנאביס מעבדות במשקל שמגיע עד ל - 200 ק"ג לכל היותר (כאשר לפי דברי הפרקליט, תלוי ועומד גם תיק שבו נתפס קנאביס במשקל 600 ק"ג).

אפרט את המרכזיים שבהם:

ע"פ 5093/17 **בקשת נגד מדינת ישראל** [1.1.18] - שני המערערים הורשעו על-פי הודאותיהם בעבירות של קשירת קשר לפשע, וייצור, הכנה והפקה של סם מסוג קנאביס במשקל 131 ק"ג נטו. המערערים השקיעו ברכישת ציוד ושכירות מבנה סכום של כ- 300,000 ₪ ושווי הסם שנתפס הוערך בין מאות אלפי ועד מיליוני שקלים. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 30 - 48 חודשי מאסר בפועל. שני המערערים נעדרו עבר

פלילי, הוגשו בעניינם תסקירים חיוביים למדי, ונמסר כי בנו התינוק של המערער 2 סבל מבעיות בליבו. על מערער 1 הושת עונש של 34 חודשי מאסר וקנס בסך 50,000 ש"ח, ועל מערער 2 הושת עונש של 30 חודשי מאסר וקנס באותו סכום.

בפסק-הדין שניתן בבית-המשפט העליון צוין, כי העונש שהושת על המערערים אינו חורג מרף הענישה הנוהג, אך בהתבסס על התסקירים החיוביים ועל-מנת לעודד את המערערים להמשיך בדרך השיקום הפחית בית-המשפט העליון 6 חודשים מתקופת המאסר שהושתה על כל אחד מהם.

עניין בן סימון - המערער אשר הורשע על יסוד הודאתו בבית-המשפט המחוזי בגידול סם, סחר ואספקת סם ונטילת חשמל במרמה. המערער הקים מעבדה לגידול סם בביתו תוך הצטיידות מראש, ובמשך מספר חודשים תיפעל אותה תוך גניבת חשמל בשווי עשרות אלפי ₪. ביום התפיסה גידל המערער קנאביס בכמות כוללת של 87.25 ק"ג נטו, ובאותו המועד סיפק לאחר סם מסוג קנאביס בכמות של כ- 5 גרם נטו. בית-המשפט המחוזי קבע מתחם עונש הולם הנע בין 28 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, והשית עליו 36 חודשי מאסר בפועל וקנס בסך 40,000 ₪, כשברקע תסקיר ללא המלצה שיקומית והרשעה קודמת בעבירת אלימות, אך מעולם לא ריצה עונש מאסר. בית-המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש והוסיף, כי **"נוכח חומרתן הרבה של אותן העבירות יש להתמודד מולן באמצעות ענישה משמעותית ומרתיעה... יש לבכר את שיקולי ההרתעה על השיקולים האישיים בעבירות מסוג זה... יש חשיבות בענישה כלכלית בעבירות סמים שעיקרן הוא בצע כסף..."** (פסקה 10).

ת"פ (מחוזי ב"ש) 49625-04-17 **מדינת ישראל נגד אלאטרש** [18.3.18] - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של ייצור, הכנה והפקה של סם מסוכן לפי סעיף 6 לפקודת הסמים, ובעבירה של החזקת סמים מסוכנים שלא לצריכה עצמית. הנאשם בן לשבט אלאטרש, התגורר במתחם ששטחו כ- 200 מ"ר, המגודר כולו בגדר גבוהה ואטומה, בו מצוי בית הנאשם וחצר מרוצפת. בחצר, במקום מוסתר, נמצאה חממה גדולה, המגודרת כולה בחומר קשיח ואטום. הנאשם גידל בחממה 888 שתילי סם מסוג קנאביס, במשקל כולל של 253.9 ק"ג, והחזיק בחממה ומחוצה לה ציוד שנועד לסייע בגידול הסם, ובין היתר, מערכת השקיה נפרדת וייעודית וחומרי דישון. במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי התביעה תעתור להטיל על הנאשם ארבע וחצי שנות מאסר בפועל וההגנה תטען באופן חופשי.

הנאשם בן 42, נשוי ואב ל- 9 ילדים משתי נשים, נעדר עבר פלילי, ובתו כבת 6, נכה מלידה בשיעור של 100%. על-פי המפורט בגזר-הדין, הנאשם מסר לשירות המבחן, כי אנשים המוכרים לו ואשר ידעו על מצבו הכלכלי הקשה פנו אליו בהצעה לגדל עבורם סמים בחצרו בתמורה לסך של 25,000 ₪. הוסיף, כי השניים האחרים דאגו לכל הקשור להקמת החממה ולגידול הסמים ותפקידו היה רק להפעיל את מערכת ההשקיה, וכך הוא עשה עד שנתפס. נקבע מתחם עונש הולם שנע בין 2.5 ל- 5 שנות מאסר בפועל, ועל הנאשם הושת עונש של 45 חודשי מאסר בפועל וקנס מוסכם בסך 30,000 ₪.

חיפוש במאגרי המידע מעלה, כי לא הוגש ערעור על גזר-הדין.

ת"פ (מחוזי חיפה) 59971-01-17 **מדינת ישראל נ' פרץ** [12.9.17], בו הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות סמים, שבמסגרתן ייצר וגידל במעבדה סם מסוג קנאביס במשקל 170 ק"ג. נקבע מתחם ענישה שנע בין 30 לבין 48 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט לקח בחשבון את הודאתו המהירה, גילו המבוגר, העדר עבר פלילי, הבעת החרטה ולקייחת האחריות ומצבו המשפחתי, וגזר עליו 36 חודשי מאסר בפועל תוך מתן משקל ממשי לשיקול ההרתעה על פני נסיבותיו האישיות. יצוין, כי הנאשם לא הורשע בעבירה של קשירת קשר.

עפ"ג (מחוזי מרכז) 55495-03-18 **מדינת ישראל נגד כהן** [27.5.18] - הסניגור הגיש את גזר-הדין של בית-משפט השלום (ת.פ. 17334-01-17), כשבינתיים ניתן פסק-דין בערעור.

המשיב הורשע על יסוד הודאתו בניהול ובהקמת שתי מעבדות סמים, כאשר את המעבדה השניה החזיק בעודו משוחרר בתנאים מגבילים על חלקו בהקמת המעבדה הראשונה. עו"ד שני בטיעונו הפנה למספר השתילים הגדול שנתפס במעבדה השניה - 6768, כשמשקלם הגיע ל- 1.5 ק"ג בלבד, לאחר שגודלו במשך 3 שבועות. במעבדה הראשונה נמצאו כ- 1500 שתילי סם במשקל של 17.4 ק"ג נטו. בית-משפט קמא קבע מתחם ענישה נפרד לכל אישום שנע בין 12 ל- 36 חודשים, והשית על המשיב עונש של 20 חודשי מאסר וקנס על סך 5000 ש"ח.

בפסק-הדין נקבע, כי המדובר במשיב בעל עבר פלילי עשיר בתחום הסמים, וחרף העובדה שלא היה דומיננטי בהקמת המעבדה הראשונה, הרי ש"השתייכותו למערך עברייני כולל" היתה ברורה וחיונית. בית-המשפט המחוזי קיבל את עמדת המדינה, ובכפוף לכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין בעת קבלת ערעור על קולת העונש, עונשו של המשיב הוחמר ל- 36 חודשי מאסר, והקנס הוכפל ל- 10,000 ₪.

28. בנסיבות רגילות, לו הייתי צריכה לקבוע מתחם עונש הולם על בסיס מנעד הענישה שעולה מהסקירה הנ"ל, בהתחשב בכמות הסם חסרת-התקדים שנתפסה ומכלול נסיבות ביצוע העבירות לרבות חלקו של הנאשם באירוע, הייתי שוקלת בכובד ראש לאמץ מתחם ענישה דומה לזה שהוצע על-ידי התביעה בסופו של יום, ולקבוע רף תחתון שעומד על 7 שנות מאסר בפועל ועד לרף עליון של 10 שנות מאסר בפועל לצד קנס גבוה.

עקרון אחידות הענישה ושיקולי צדק

29. אלא, שאיני יכולה להתעלם מגזר-הדין שניתן בעניינם של "העובדים" בתיק המקביל, כפי שנתבקשתי על-ידי ב"כ המאשימה. מקובלת עליי גישת ההגנה לפיה העונשים שהוטלו על "העובדים" מהווים עוגן לענישה הראויה בעניינו של הנאשם. עם זאת יודגש, כי אני דוחה את שלל הטענות הנוגעות לבדיקת התשתית הראייתית הקיימת בעניינם של "העובדים" על-ידי מותב זה, כאשר בהליך המקביל לא נוהלו הוכחות. יתרה מכך, כב' השופטת ברנט, אשר דנה בעניינם של "העובדים", לא הביעה ולו מילה אחת של ביקורת כלפי הסדר הטיעון שהוצג לפניה, ואין כל בסיס לכך שאעשה זאת במקומה, כפי שנתבקשתי על-ידי הסניגור.

30. עם זאת, מתעוררת תחושת אי-נוחות מן העובדה שקיימים פערים בעובדות כתב-האישום בתיק המקביל לעומת כתב-האישום בעניינו של הנאשם, ולכך ינתן ביטוי בגזירת עונשו של הנאשם. חרף האמור, אני רואה לנכון לציון, כי כתב-האישום שלפניי תוקן לאחר שנשמעו ראיות, על בסיס טיעוני הסניגור והמלצות בית-המשפט, והפרקליט - עו"ד לוס, נכון היה בהגנותו לתקן את כתב-האישום לטובת הנאשם שלפניי חרף הפערים שנוצרו.

31. על רקע קביעתי לפיה גזר-הדין בתיק המקביל מהווה עוגן לקביעת עונשו של הנאשם, אני נדרשת ליישם עקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה - והוא עקרון אחידות הענישה.

לצורך כך, אני רואה לנכון להביא בהרחבה את קביעות בית-המשפט העליון בע"פ 6544/16 **ניסנצויג נגד מדינת ישראל** [21.2.17] (להלן: "**עניין ניסנצויג**"), שם נדון עניינו של מערער שהורשע בשורת עבירות כלכליות, בית-המשפט קבע מתחם ענישה והשית עליו עונש מאסר בן 27 חודשי מאסר בפועל; חודשיים מאוחר יותר, הורשע שותפו בביצוע עבירות זהות, ועל בסיס הסדר טיעון "סגור" נדון ל - 21 חודשי מאסר בפועל.

בית-המשפט העליון נדרש לשאלה אם מוצדק להקל בעונשו של המערער נוכח העונש שהושת על השותף ולנוכח חשיבותו של עקרון אחידות הענישה; וכך נקבע על-ידי כב' השופטת (כתוארה אז) חיות:

"8. השאלה היחידה שנותרה היא אם מוצדק להקל בעונשו של המערער לנוכח העונש שהושת על ברזילי ולנוכח חשיבותו של עקרון אחידות הענישה. אכן, עיקרון מרכזי במסגרת שיקולי הענישה הוא כי 'יש להחיל שיקולי ענישה דומים על מי שביצעו עבירות דומות, ובאותן נסיבות'... כלל זה נגזר מעיקרון היסוד בדבר השוויון בפני החוק. בעניין שלפנינו נגזר דינו של המערער לעשרים ושבעה חודשי מאסר, בעוד שדינו של ברזילי נגזר לעשרים ואחת חודשי מאסר. בחינת חלקם היחסי של המערער מזה ושל ברזילי מזה מלמד כי אין פער משמעותי ביניהם. מעיון בכתב האישום המתוקן עולה כי לשניים מיוחסות במהות הדברים אותן העבירות וכי המדינה עצמה סברה כי אין ביניהם הבדל משמעותי כמי שביצעו בצוותא את העבירות הכלכליות שאותן תכננו יחד ומראש וביצעו במהלך תקופה לא מבוטלת. אף באי-כוח המדינה הודו במהלך הדיונים בבית המשפט המחוזי כי אין פער ממשי בין השניים. משכך, התוצאה לפיה עונשו של ברזילי נמוך בשישה חודשי מאסר מעונשו של המערער פוגעת במידת מה בעיקרון אחידות הענישה, ככל שהדבר אמור ביחסים שבין השניים.

9. דא עקא, עקרון אחידות הענישה אינו מתמצה ביחסיהם של שני נאשמים באותה הפרשה; עיקרון זה מחייב גם את בחינת עניינו של נאשם ביחס לנאשמים אחרים בעבירות ובנסיבות דומות. על כפל פנים זה של עקרון אחידות הענישה עמד השופט דנציגר באחת הפרשות:

'ככלל, יכול עקרון אחידות הענישה ללבוש שני פנים; האחד, כללי-חיצוני, באופן המבטיח שוויון בפני החוק ומונע אי-צדק בחריגה ממדיניות הענישה הנוהגת, על-ידי החלת שיקולי ענישה דומים על נאשמים שהעבירה בה הורשעו ונסיבותיה דומות או זהות

[...]. השני, פרטני-פנימי, באופן המבטיח קיומו של יחס הולם בין עונשיהם של שותפים לאותו מעשה עבירה או פרשיה עבריינית, כך שמדרג הענישה - שבין השותפים לבין עצמם - ישקף את חלקם היחסי בפעילות העבריינית' (ע"פ 4597/13 פיצו נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 22 (22.9.2014)).

לעתים מתעורר מתח בין שני פנים אלו. כך, כאשר על נאשם אחד הוטל עונש מקל יחסית, אולי מקל מדי, ועל נאשם אחר באותו אירוע הוטל עונש הולם וסביר... האם יש לבכר את השוויון שבין שני הנאשמים, אף שבכך יפגע השוויון שבין המערער לנאשמים דומים? אין, ולא ראוי שתהיה, תשובה חד-משמעית לשאלה הזו. בכל מקרה לגופו נדרש בית המשפט לאזן בין מתחים אלו, תוך שיש לזכור, ראשית, כי 'עקרון אחדות הענישה אינו חזות הכל. השיקול בדבר אחדות הענישה הינו שיקול אחד מבין מכלול השיקולים שעל בית המשפט לשיקול על מנת להגיע לתוצאת מאוזנת המגשימה את תכלית ההגנה על עניינו של הציבור והפרט'... כמו כן יש לזכור כי קשה להשוות לחלוטין בין שני נאשמים, אף מבצעים בצוותא, שכן כל אחד ונסיבותיו שלו: 'מלאכת קציבת העונש אינה תרגיל אריתמטי לחישוב תרומתו העבריינית של פלוני ביחס לתרומתו העבריינית של אלמוני באותה הפרשה. כך, אל לפעולת גזירת העונש להדמות לפעולת העתקה והדבקה, מעונו של פלוני לעונו של אלמוני, רק בשם עקרון אחדות הענישה' (עניין פיצו, פסקה 23).

10. לענייננו שלנו, קבענו כי עונו של המערער הולם את חומרת מעשיו ויאה להם, ובפרט על רקע החשיבות שמקנה בית משפט זה להחמרה בענישה על עבירות כלכליות; משכך, אף שעונו של ברזילי נמוך קמעא משל המערער, אינו סבורה כי די בכך על מנת שנסטה מן היסוד המוסד בפסיקתנו לפיו ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב במידת העונש שהושת בערכאה הדיונית אלא במצבים חריגים... בהקשר זה יש לזכור, כי אף שבמהות מעשיהם הרעים של השניים דומים, הרי שבניגוד למערער, גזר הדין שהושת על ברזילי היה פרי של הסדר טיעון גם לעניין העונש, הסדר שנערך לאחר גזר הדין של המערער. השיקולים היחודיים שבבסיס הסדר טיעון עשויים להצדיק, לפחות בראיה בדיעבד, פער מסוים בין העונשים המושתים על נאשמים שביצעו מעשים דומים באותה פרשה... על רקע המכלול, הפער שבין השניים אינו מצדיק, לעמדתנו, כי נתערב בגזר דין זה... (הדגשים שלי, ד.מ.מ.).

32. לצורך עריכת האיזון הראוי, יש לזכור את הקביעה המרכזית בגזר-דין זה לפיה חלקו של הנאשם באירוע הוא גדול וחמור יותר מאלו של "העובדים". נסיבה נוספת לחומרה היא משך התקופה של הפעילות העבריינית, כאשר בעניינם של העובדים הוסכם כי שהו במקום במשך שבועיים - שלושה, ואילו הנאשם הודה כי הפעילות העבריינית המתוארת התמשכה על-פני שלושה חודשים ומחצה.

בפרוטוקול הטיעונים לעונש הודגש כי "העובדים" היו שכירים שלא היו צפויים להרוויח מהגידול עצמו. בשאלת הרווח הצפוי לנאשם, הודה הנאשם כי היה לו אינטרס כלכלי במפעל הגידול, אם כי סכום הרווח הצפוי נותר לוט בערפל.

33. מעבר לנתונים אלו, קיימים פערים בין עובדות כתבי-האישום, המביאים לכך ש"העובדים" הורשעו בעבירה שיסודותיה העובדתיים חמורים יותר. כך, בתיק המקביל, הודו "העובדים" בהקמת שתי חממות על-פני שטח של 7.5 דונם, ובעניינו של הנאשם תוקן כתב-האישום כך שהשטח המדובר עומד על 3.8 דונם. נתון מרכזי שונה הוא משקל הסמים, כאשר בתיק המקביל הודו "העובדים" בכך שנתפס סם מסוג קנאביס במשקל של 5.5 טון, ששווי מוערך בלמעלה מ-300 מיליון ₪, לעומת כתב-האישום בעניינו של הנאשם שתוקן לאחר שמיעת ראיות רלבנטיות, לתפיסת סם מסוג קנאביס במשקל של 3.4 טון ששווי מוערך בלמעלה מ-180 מיליון ₪.

34. פער משמעותי קיים בין כתבי האישום לעניין תפקידו של הנאשם, כאשר בכתב-האישום של "העובדים" צוין כי הנאשם הוא שהעסיק אותם, הוא שמינה את אחד הנאשמים כאחראי, וכי הנאשם לקח חלק בהקמת החממות. כתב-האישום המתוקן שלפני מותן באופן משמעותי ביותר באשר לפעילותו של הנאשם במפעל הגידול, כפי שפורט בהרחבה, אם כי עדיין הורשע כשותף בגידול הסם ובגניבת החשמל מבית אימו אשר בוצעה בידיעתו.

הנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות

35. בנוסף, קיים שוני מהותי בין הנאשם לבין "העובדים" בנסיבותיו האישיות שאינן קשורות לביצוע העבירות. אין מחלוקת כי עברם הפלילי של "העובדים" מכביד הרבה יותר מעברו הפלילי של הנאשם, לרבות בעבירות סמים (בענינם של גונן וחדד).

36. לא פורטו נתונים אישיים רבים אודות "העובדים", אך לגבי הנאשם ניתן לציין בבירור, כי מאסר בפועל ישפיע באופן מכריע על הקרובים לו - לרבות כל ילדיו, אימו ובת-זוגו. הראיות שהוצגו לעיוני מבססות כי אכן מדובר באב מסור לילדיו המהווה דמות משמעותית בחייהם, ובמיוחד בחיי בנו שהתגורר עימו טרם מעצרו.

37. הנאשם שיתף פעולה במהלך חקירתו במובן זה שהודה בעובדות שלבסוף אף נמחקו מכתב-האישום המתוקן (כגון היותו מעסיק של "העובדים"). בטיעוני ההגנה ובדברי הנאשם עלו רמזים לשיתוף פעולה מעבר לאמור, אך לא הוצגו לעיוני ראיות בעניין, וממילא לא ברור לי עד תום מה המידע שהנאשם ביקש להביא לידיעתו באופן מעורפל.

38. הנאשם בחר לנהל משפט הוכחות, אך אציין לעניין זה, כי ניהול ההוכחות הביא לתיקון משמעותי של כתב-האישום, ומבחינת בית-המשפט ניתן יהיה לגזור את דינו כאילו המדובר באדם שהודה במיוחס לו בהתחשב בלקיחת האחריות במשטרה.

39. לזכותו של הנאשם יש לזקוף עוד את תפקודו כעציר למופת, בכך שהוא תורם ומשגיח על האוכלוסייה הקשה והנזקקת בבית-הסוהר, ואף הוכיח במעשים את מסירותו לתפקיד כתומך סיעודי כשהציל את חייו של אסיר שביצע נסיון אובדני. המסמכים שהוגשו לעיוני מבעלי תפקידים בשב"ס מעלים, כי ככל הנראה יוכל הנאשם להיתרם מטיפול במסגרת מאסרו והוא מביע מוטיבציה לכך.

40. לחומרה עומדת התרשמות שירות המבחן, אליה אני מצטרפת, לפיה הנאשם ממזער מחומרת מעשיו ומשוכנע עד היום כי פעל מתוך כורח על רקע משבר כלכלי ופנה לפעילות פלילית, תוך הצגת עמדה קורבנית וטשטוש חלק מפרטי העבירות והמעורבים הנוספים.

41. מהפן הכלכלי, יש לציין את המשאבים הרבים שהמדינה נאלצה להשקיע בפינוי מפעל הגידול העצום, כפי שהדבר בא לידי ביטוי בעדויות שנשמעו. מנגד, הנאשם כיסה את החוב לחברת החשמל ופעל לתיקון הנזק במישור זה.

42. לסיכום יודגש, כי בנסיבות רגילות, ראוי היה להעמיד את עונשו של הנאשם מעט מעל לרף התחתון של מתחם העונש ההולם שקבעתי.

ישנם עקרון אחדות הענישה מחייב להתחשב בנתון זה, אך במקביל, קיים עוגן נוסף בדמות העונשים שהוטלו על כל אחד מה"עובדים". בהתחשב בקביעה לפיה חלקו של הנאשם באירוע הוא גדול וחמור יותר מאלו של "העובדים", בפערים בין כתבי-האישום, בעבר הפלילי של "העובדים" ובשאר הנסיבות העומדות לזכותו ולחובתו של הנאשם, הכרעתי היא כי יש להטיל עליו עונש מאסר בפועל וקנס חמורים יותר מאלו שהוטלו על "העובדים", אך בזיקה להם.

43. לאור כל האמור לעיל, אני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

מאסר בפועל בן 4 שנים ו - 6 חודשים (54 חודשים) שיימנו מיום מעצרו - 27.9.16;

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות סמים מסוג פשע; 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות סמים מסוג עוון או עבירות גניבה;

קנס בסך 60,000 ₪ או 4 חודשי מאסר תחתיו, לתשלום עד ליום 1.1.19.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 ימים.

ניתן היום, ח' תמוז תשע"ח, 21 יוני 2018, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.
עמוד 21

